

"Smartmålere": gruppesøksmål forberedes i Frankrike

Denne teksten ble først publisert som bloggpost på einarflydal.com den 30.05.2017

I Frankrike er planen at "smarte" strømmålere skal være på plass innen 2021. På en pressekonferanse den 16. mai inviterte en gruppe advokater, medisinere og interesseorganisasjoner til gruppesøksmål mot den franske stat på grunn av *helsevirkninger, krenkelse av privatlivet, og feilaktig avregningsmetode*. En dom har alt pålagt fjerning av en "smart" vannmåler i Grenoble på grunn av helsemessige skadevirkninger.

Tro mot fransk sentralistisk tradisjon innføres det én og samme målertype over hele landet. Det er det franske Statnett, Enedis, som står for spesifikasjonene. Teknologivalget er vesentlig ulikt det norske, men har likevel vesentlige likheter:

De franske målerne kommuniserer først og fremst på ganske lave frekvenser (63,3 og 74 kHz) over strømmnettets ledninger. Dette kalles PLC (Power Line Communication). Målerne "snakker sammen" og danner grupper sånn omtrent kvartal for kvartal, og så kommuniseres brukerdata gruppevis over mobildata (UMTS/GPRS) samlet til en konsentrator, altså omtrent slik som i Norge. Så langt jeg kan forstå av den tekniske dokumentasjonen til målerne, er også den franske løsningen basert på et hyppig kommuniserende maskenettet, slik som den mest utbredte løsningen i Norge (se [bloggpost 2.3.2017](#)), mens det neste trinnet, til konsentratoren, blir noenlunde likt. Den store forskjellen er at kommunikasjonen i første ledd skjer ved lave frekvenser og i strømledningsnettet.

I den franske løsningen blir det altså ingen mikrobølger fra antenner, men til gjengjeld mer lavfrekvent, "skitten strøm" i husets ledningsnett (se mer i nevnte [bloggpost 2.3.2017](#)). "Skitten strøm" er et tema som stadig får mer oppmerksomhet internasjonalt, men har lenge hatt null oppmerksomhet hos strålevernmyndighetene: når strømledningene ikke er skjermet, og det er de normalt ikke i moderne hus, "vibrerer" det "skitne" elektriske feltet rundt ledningene slik at det får en effekt som en antenne. Kommunikasjonen i ledningene "kringkastes". Og dermed oppstår spørsmålet om eksponering og helserisiko.

De mange forsikringene fra de franske myndighetene om at så "svake signaler" umulig kan skade, lider under samme svakhet som når Strålevernet hevder det samme i Norge: de snakker egentlig om at oppvarmingspotensialet ($\mu\text{W}/\text{m}^2$) er så lite, og vurderer det utfra en skala der akutt oppvarmingsfare er skadekriteriet. Det er en innarbeidet metode, men den er helt irrelevant for å vurdere helserisiko som man nå vet meget godt slår inn helt uten oppvarming. Så enkelt og så dumt er det, fordi fagetatene ikke har tatt ny kunnskap inn over seg. (Mer om dette i [bloggpost 11.5.2017.](#)) Dermed risler den nye kunnskapen heller ikke ned til ingeniør- og medisinerutdanningen, så de fortsetter å bruke de samme tøvete grenseverdiene i god tro.

Frontene står altså mot hverandre på velkjent vis: Der fins litteraturgjennomganger som hevder at helserisiko fra "skitten strøm" ikke er påvist med tilstrekkelig vitenskapelig sikkerhet (Voght & Olsen 2016), såvel som en rekke enkeltstudier med positive funn og fagfolk som etter et liv med forskning på helseskader fra "skitten strøm", mener at vi her finner årsaken til flere av de største sivilisasjonssykdommene (Milham 2012).

Situasjonen minner mistenkelig om den vi kjenner fra før: Når kravene til vitenskapelighet skjerpes tilstrekkelig, kan alle empiriske funn mistenkeliggjøres. Et gruppesøksmål vil derfor bli en kamp om hvilke forskningsresultater som skal tillegges vekt, og om hvilke forskningsmetodiske krav som skal gjelde når statsforvaltningen gir klarsignal for teknologier med mulige biologiske skadevirkninger.

For å bygge det landsomfattende nettverket av målere som rapporterer forbrukernes strømforbruk, og for å kunne fjernstyre disse målerne, trengs det i Frankrike installasjon av rundt 35 millioner målere og noen hundretusen konsentratorer (til en samlet pris på rundt fem milliarder Euro). Vi snakker altså om et solid bidrag til "elektrotåka". Så mye for "det grønne skiftet", som er det EU-politiske slagordet som innføringen av "smartmålere" seiler under.

De "smarte" målerne er tenkt å være knutepunktet for den framtidige kommunikasjonen trådløst internt i huset med alle slags ting. Disse trådløse nettene (WiFi) som innbyggerne vil være eksponert for døgnet rundt, kommer altså i tillegg til den "skitne strømmen" - ikke bare fra ens egen måler, men fra målerne som står i omgivelsene, hos naboer, i forretninger, osv.

Gruppesøksmålet bygger på følgende argumentasjon - her i mitt sammendrag fra [pressemeldingen](#) før møtet:

Helseskader, akutt og langsiktig:

En rekke forskningsstudier påviser økt helserisiko ved langvarig eksponering for radiofrekvent stråling. Dessuten har en rekke personer som er spesielt ømfintlige, ekstra behov for å skjermes. Slik spesiell følsomhet kan man få f.eks. fra visse tannreparasjoner eller spesielt kraftige eksponeringer.

Frankrike fikk i februar 2015 en lov som åpner for ulike slags tiltak for å redusere slik eksponering, selv om det hevdes at det ikke er enighet innen forskningen. Også landets lovgivning om produktansvar vil trekkes inn. Søksmålet vil begrunne at enhver borger, el-overfølsom eller ikke, har rett til å beskytte sin helse, og herunder til å slippe å eksponeres for hyppige elektromagnetiske felt fra målere.

Krenkelse av privatlivets fred:

Utplassering av "smartmålere" er bare en etappe i et prosjekt under utvikling. Etterhvert vil forbruksmålingene bli stadig mer presise. Selve forskriften om innføringen av målerne er dermed i

strid med en rekke grunnleggende tekster, blant annet artikkel 2 i Erklæringen om menneske og borgerlige rettigheter, artikkel 8 i Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen, Konvensjon om beskyttelse av personvern i forbindelse med elektronisk behandling av personopplysninger, artikkel 8 av Den europeiske unions charter om grunnleggende rettigheter om vern av personopplysninger), og i strid med fransk lov (Artikkel 9 av Code Civil, Loven "Informatikk og Friheter").

Uriktig avregningsmetode gir høyere pris:

Et EU-direktiv (artikkel 8.1 i vedlegg I "Grunnleggende krav", Direktiv nr. 2014/32/EU) angir at for å beskytte mot feilmålinger skal måle metodene "ikke kunne påvirkes på uautorisert vis ved hjelp av en innretning som kommuniserer med måleapparatet". Dette kravet innfris ikke, og dessuten legger målerne til grunn feil parameter for avregningen: "tilsynelatende kraft" målt i kVA (kiloVoltAmpere), og ikke "levert kraft", målt i kWh (kiloWattTimer). Utslagene blir meget store og fører til lagt høyere regninger for mange.

Skader:

Et stort antall skader på utstyr skal være skjedd på grunn av de franske målerne.

Så langt pressemeldingen.

Også i norske aviser og på norske nettsteder har det vært hevdet at de "norske" "smartmålerne" måler for stort forbruk, mens kraftselskapene har hevdet at avregningen tvert i mot blir riktigere med de nye målerne. I pressemeldingen har vi kanskje forklaringen. Flere detaljer om avregningsmåten fins på [Wikipedia \("LINKY"\)](#) (på fransk) og i dette notatet: http://www.next-up.org/pdf/Linky_L_arnaque_cachee_d_ERDF_11_10_2011.pdf. Her er vi godt utenfor slikt som jeg forstår meg på, så her får andre se på detaljene.

Dom i 2016 gir presedens

Forøvrig avsa en domstol i Grenoble alt i 2016 en dom som krevde at en "smartmåler" for måling av vannforbruk skulle fjernes fra en leilighet helt uten kostnader for beboeren, fordi den gjorde beboeren syk. Dommen (på fransk) finner du her: <https://lexprecia.com/ressources/2016-11-17-ti-grenoble.pdf>

Flere andre saker viser at i Frankrike er helseskader fra eksponering for elektromagnetiske felt i ferd med å bli en vekstnæring. Flere advokater reklamerer nå for at de påtar seg slike saker. Se f.eks. <https://lexprecia.com/activites/ondes-electromagnetiques/>. Selv har jeg hevdet en stund at slike helseskader blir en vekstnæring. Innføringen av "smarte målere" kan bidra til det, i Norge som i Frankrike.

Einar Flydal, 30. mai 2017